

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

בתי בד – מפעלי שמן זית

אין לייצר שמן כשר בבית בד שאינו תחת פיקוח הרבנות הראשית!

קליטת סחורה

1. המשגיח יימצא במפעל לאורך כל זמן קליטת הזיתים.
2. קליטת הזיתים בבית הבד תיעשה לאחר פיקוח על הקטיף בשטח, כאשר כל יחידת זיתים (משאית, מכל, גונדולה וכו') תסומן ותוחתם ע"י מפקח הקטיף.
3. על המפעל להחזיק ברשימה מסודרת של מגדלים המשווקים למפעל, ובה מיקום ושם הבעלים.
4. יש לסמן על יחידות הזיתים את מיקום המטע ממנו מסקו את הזיתים, ויש לסמן האם הוא יכול ישראל או נוכרי. יש להקפיד שלא לערב זיתי ישראל ונוכרים.
5. יש להפריד בין זיתים מאזורים שונים או מבעלים שונים ולסמנם.
6. זיתים שנעצרים בבית בד של ישראל, גם אם גודלו אצל מגדלים שאינם יהודים, חייבים בתרומות ומעשרות.
7. קליטת שמן מחו"ל מחייבת קבלת אישור מראש ממחלקת היבוא על פי הנוהל.

ערלה

המשגיח יקבל תוצרת רק ממגדלים באישור אגרונום המאושר ע"י הרבנות הראשית לישראל. תעודת המשלוח תהיה חתומה ע"י משגיח שפיקח במהלך הקטיף. נוהל זה חל בכל שטחי ארץ ישראל כולל יהודה, שומרון ורמה"ג וכן בעבר הירדן המזרחי, במקומות שישבו בהם יהודים בבית שני.

שביעית

1. זיתים שגודלו על פי היתר מכירה יקלטו אך ורק בצירוף אישור של הרבנות הראשית על מכירת הקרקע.
2. יש לציין ע"ג תויות הכשרות שהתוצרת היא על פי היתר מכירה של הרבנות הראשית.
3. בשמן גויים מהשנה השביעית יש לוודא שהקרקע אכן שייכת לגויים, ויש לציין ע"ג תויות הכשרות שהשמן הוא "יבול נכרים".
4. התשלום עבור שמן מאוצר בית דין יהיה אך ורק עבור ההוצאות והשיווק יהיה על פי הנחיות בית הדין. יש להדפיס ע"ג תויות הכשרות שהשמן קדוש בקדושת שביעית ולציין את זמן ביעורו.

תהליך היצור

1. במשך כל תהליך היצור והמזיגה יהיה משגיח בשטח המפעל.
2. היות שנמצאו זיופים בתעשיית שמן הזית, על המשגיח לגלות ערנות מיוחדת. במיוחד עליו להיות מודע להמצאות חומרי גלם, כגון: צבעי מאכל, חומרים מתחלבים ושמנים אחרים.

נוהל בתי בד מפעלי שמן זית – מתוך קובץ נהלי אגף הכשרות הארצי של הרה"ר לישראל

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

3. כל משלוח שמן ילווה באישור מפורט מהמשגיח, הכולל: כמויות, מספר רכב, מספר מכלים וכו', שיצורף לתעודת המשלוח. בנוסף לכל האמור לעיל, על כל חבית להיות נעולה בפלומבה.

אחסנה

אחסנת השמן בין העצירה לבין מילוי הבקבוקים תיעשה בכלים סגורים (חביות, מיכלים וכו') החתומים בפלומבה. פתיחת הפלומבה מחייבת נוכחות של המשגיח.

זמן הפרשת תרו"מ

הפרשת תרו"מ תיעשה בגמר ייצור השמן, מן השמן על השמן (לא מזיתים), לפני מזיגת השמן לבקבוקים/מכירת החביות.

צורת הפרשת תרו"מ

1. המשגיח יקבל כתב מינוי להפרשת תרו"מ מאת מנהל המפעל.
2. נוסח כתב המינוי – כדלהלן (המשפטים שבסוגריים יתווספו ע"פ הצורך):

הריני ממנה בזאת את הרב _____ (ראש מחלקת הכשרות ברבנות המקומית) ואת הרב _____ (משגיח הכשרות הקבוע במפעל) וכל מי שיבוא מכוחם, להפרשת תרו"מ מכל התוצרת החקלאית שתהיה ברשותי.

לני"ל יהיה כוח של פועל או שליח, לשם זכיה באופן היותר טוב עפ"י גדרי ההלכה. הני"ל יהיה מוסמך לעשות את כל הדרוש לשם הפרשת תרומות ומעשרות כדן, ובשעת הצורך יהיה רשאי אף לבצע לשם כך פעולות שאינן נצרכות לכתחילה מצד דיני ההפרשה. כמו כן, הני"ל יהיה רשאי להפריש משלי על של אחרים.

על החתום: _____

(הבעלים או המנהלים בחברה בע"מ)

3. אם בעל המפעל נכרי והשמן ישאר בבעלות נכרית, אך הזיתים גודלו בידי יהודים, יש לדאוג להפרשת תרו"מ לפני כניסת התוצרת לבעלות נוכרי, או לחילופין להכליל בחוזה בין המגדל למפעל את הסעיפים הבאים:

א. ע"מ לאפשר את קליטת גידולי השדה ע"י המפעל, ומכיון שידוע לנו שהמפעל אינו רשאי לקלוט גידולי שדה לא מעושרים, הרינו ממנים את המשגיח _____ או את מי שימונה לכך לעשר את סחורתנו.

ב. כמו כן, אנו מודעים לכך שהסחורה ששיווקנו לא תעבור לבעלות המפעל עד לאחר הפרשת תרו"מ, וזאת ע"מ לאפשר למפעל לקלוט את תוצרתנו.

ידוע לנו כי בכל שלב עד להפרשת התרו"מ רשאי המפעל להחזיר אלינו את תוצרתנו ואנו נשיב למפעל את התמורה המלאה.

חתימת המגדל: _____ חתימת בעלי המפעלים או המנהל: _____

4. תרומה גדולה יש להפריש מן המוקף.

5. כשאין אפשרות להפריש מהמוקף, בדיעבד מועילה הפרשה שלא מהמוקף.

נוהל בתי בד מפעלי שמן זית – מתוך קובץ נהלי אגף הכשרות הארצי של הרה"ר לישראל

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

אגף כשרות ארצית

בס"ד

6. מעשר עני יש לתת לעניים. מומלץ לערוך הסכם עם ארגוני צדקה בעניין הפיצוי לעניים על מעשר העני. ניתן לקבל נוסח הסכם במדור למצוות התלויות בארץ של הרבנות הראשית.
7. מעשר שני יש לחלל על מטבע המיוחדת לכך. מומלץ להיות מנוי באחד מהמכונים העוסקים בחילול מעשר שני. נוסח ההפרשה צריך להיות מותאם לאופן החילול שעורך המשגיח.
8. על המשגיח להבין היטב את הנוסח. אם המשגיח ממנה לעצמו מחליף, עליו לוודא שהמחליף מכיר את הנוסח ומבין אותו. עליו לקבל לשם כך אישור אישי מן הרב הממונה על הכשרות במקום.
9. גם סחורה המיועדת ליצוא מחוייבת בהפרשת תרו"מ.

מזיגה

המשגיח יהיה נוכח בשעת פתיחת פלומבות החביות ובמהלך כל מזיגת השמן לבקבוקים.

שבת וחגים

1. בתי הבד יהיו סגורים לכל פעילות החל משעה לפני כניסת השבת והחג, ועד לשעה לאחר צאתם.
2. קליטת זיתים לא תיעשה עד ליום א' בצהריים.
3. בתי בד שלא הקפידו על כשרות לפסח במשך השנה, יעברו הכשרה בתחילת הייצור לפסח.

תוויות

1. א. הדפסת התוויות או אריזות המוצר תכלול את חותם הכשרות אך ורק לאחר שהמפעל ובית הדפוס יחתמו על התחייבות שלא להדפיסן ללא אישור הרבנות.
ב. לפני כל הדפסה יתקבל אישור בכתב מהרבנות.
ג. אישור להדפסת תוויות מהרבנות יכלול את: כמות התוויות להדפסה, תאריך ההדפסה וחותימה.
ד. **בסיום ההדפסה יועברו התוויות ישירות למשגיח.**
2. חותמת הכשרות תוטבע על כל מיכל שמן.
3. תוויות הכשרות ינעלו בארון. המפתח ימצא אצל המשגיח.
4. לא יוצאו או יוכנסו תוויות ללא ידיעת המשגיח.
5. במידה והמפעל מתכנן שינוי בצורת האריזה או בעיצובה, יש לקבל על כך אישור מהרבנות המקומית.
6. סימון הכשרות של הרבנות יעוצב בצורה בולטת. כל כיתוב של הכשר נוסף שיצויין ע"ג האריזה לא יהיה גדול מכיתוב הכשרות של הרבנות המקומית, ושניהם יודפסו באותו צד של המיכל.
7. במידה ומסיבה כלשהי יפסיק המפעל לייצר, יושמדו התוויות. הנחיה זו תופיע גם בחוזה ההתקשרות עם המפעל.

הכשרות היא שירות. כאיש ציבור – דאג לשרת כראוי.